

**Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і
дизайну імені Михайла Бойчука**

Факультету декоративно-прикладного мистецтва

Кафедра художньої кераміки, дерева, скульптури і металу

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК. 01.01 ОСНОВИ ГПСОМОДЕЛЬНОРІ СПРАВИ

Загальна інформація про дисципліну

Рівень (ступінь) вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 Культура і Мистецтво
Спеціальність	023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»
Спеціалізація	
Освітня програма	ОПП «Пластичні мистецтва (художня кераміка, художній метал, художнє дерево і декоративна скульптура)»
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс/Семестр	2 курс (2 семестр)
Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів
Розподіл за видами занять за годинами навчання	Лекційні 2 год.
	Практичні 70 год.
	Самостійна робота 78 год.
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік
Викладач	Викладач Хананова Н.Ф.
Контактна інформація викладача	Корпоративна пошта kh@ukr.net
Ресурси комунікації з викладачем	https://kdidpamid.edu.ua/academy/navchannya/dystanczijne- navchannya
Дні занять	Понеділок (10.00-16.00), середа (10.00-14.30)
Консультації	Відповідно до графіку консультацій: середа (14.30-15.30)

Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни	<p>Зміст дисципліни. Перелік тем:</p> <p>Тема 1.1 Використання гіпсових моделей і форм в художній кераміці, дереві, металі.</p> <p>Тема 1.2 Основні способи виготовлення моделей.</p> <p>Тема 1.3 Виготовлення гіпсової моделі на коловороті.</p> <p>Тема 1.4 Виготовлення гіпсової моделі на гіпсомодельному станку.</p> <p>Тема 1.5 Виготовлення складних за формою моделей.</p> <p>Тема 2.1 Виготовлення однокускової гіпсової форми.</p> <p>Тема 2.2 Виготовлення двокускової гіпсової форми.</p> <p>Тема 2.3 Виготовлення складної (багатокускової гіпсової форми)</p> <p>Ключові слова: гіпсова модель, гіпсова форма, декоративно-прикладне мистецтво, художня кераміка, художній метал, художнє дерево та декоративна скульптура.</p> <p>Роль та місце дисципліни у системі підготовки: «Основи гіпсомодельної справи» формує у здобувачів вищої освіти базові теоретичні знання і практичні навички роботи з гіпсом як універсальним формоутворювальним матеріалом, необхідних для створення моделей, форм і зліпків у процесі художнього проектування та виготовлення виробів художньої кераміки, художнього металу і художнього дерева.</p>
Мета та завдання дисципліни	<p>Метою навчальної дисципліни є професійна підготовка художників декоративно-прикладного мистецтва, опанування основних технологічних прийомів гіпсомодельної справи, розвиток просторового мислення, конструктивного бачення форми, а також усвідомлення ролі гіпсової моделі та форми як проміжної ланки між авторським задумом і матеріальним втіленням художнього виробу.</p> <p>Основні завдання навчальної дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none">- Сформувати у здобувача освіти теоретичні знання і практичні навички роботи з гіпсом;- Навчити створювати моделі, форми і зліпки, необхідні для виконання художніх виробів;- Опанування основних технологічних прийомів гіпсомодельної справи; <p>Внаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:</p>

	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Принципи використання гіпсових форм для виготовлення творів художньої кераміки, дерева, металу. - властивості гіпсових матеріалів та їх використання; - методи та етапи виготовлення моделей; - технологічні особливості та етапи виготовлення гіпсових форм; <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Працювати з гіпсомодельними матеріалами та інструментами; - володіти прийомами створення моделей; <p>фахово виготовляти гіпсові форми різної складності.</p>
Передумови вивчення дисципліни	Передумовами для вивчення дисципліни «Основи гіпсомодельної справи» є обсяг знань з попередніх дисциплін, таких, як «Робота в матеріалі за фахом», «Основи композиції», «Фахові технології», «Скульптура», «Проектування за фахом»,
Програмні компетентності	
Програмні результати навчання:	<p>ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.</p> <p>ПРН 15. Володіти фаховою термінологією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.</p>
Загальні компетенції (ЗК)	<p>ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p>
Фахові (спеціальні) компетенції спеціальності (СК)	<p>СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.</p> <p>СК 4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.</p> <p>СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.</p>

Структура навчальної дисципліни:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	л	і	с.	
	го	б.	д.	р.		
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Моделі для гіпсових форм						
Тема 1.1 Використання гіпсових моделей і форм в художній кераміці, дереві, металі	6	2				4
Тема 1.2 Основні способи виготовлення моделей	8		4			4
Тема 1.3 Виготовлення гіпсової моделі на коловороті	24		12			12
Тема 1.4 Виготовлення гіпсової моделі на гіпсомодельному станку	24		12			12
Тема 1.5 Виготовлення складних за формою моделей	24		12			12
Модуль 2. Гіпсові форми різної складності						
Тема 2.1 Виготовлення однокускової гіпсової форми	18		8			10
Тема 2.2 Виготовлення двокускової гіпсової форми	22		10			12
Тема 2.3 Виготовлення складної (багатокускової гіпсової форми)	24		12			12
Всього годин	150	2	70			78

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Антонович Є.А., Захарчук-Чугай Р.В., Станкевич М.Є. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів: Світ, 1992.
2. Афтандіянц Є. Г. Матеріалознавство. К. : Ліра-К. 2012. 216 с.
3. Білоскурський О. Керамічна технологія. Для кустарно-промислових шкіл та учбових майстерень. Харків: Державне видавництво України, 1928. 106 с.
4. Голубець О. Львівська кераміка. К. : Наук. думка, 1991. 120 с.
5. Пушкарьова К.К., Матеріалознавство. К.: Видавництво Ліра-К, 2015. 592 с.
6. Пушкарьова К.К., Кочевих М.О. Матеріалознавство для архітекторів та дизайнерів : Навч. посіб. К.: Видавництво Ліра-К, 2019. 424 с.
7. Пошивайло О. Етнографія українського гончарства: Лівобережна Україна. К.: Молодь, 1993. 408 с., іл.

8. Суббота І.С., Спасьонова Л.М. Теоретичні основи кераміки і скла. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 206 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/0b5418c2-ddae-4ba6-a5d1-c699b6201755/content>
9. Mark Burleson. The ceramic glaze handbook. Materials, techniques, formulas. New York: Lark Books, 2001. 144 p.
10. Andrew Martin. The Essential Guide to Mold Making & Slip Casting. New York : Lark Books, 2006. 159 p.
11. Steve Mattison. The complete potter: the complete reference to tools, materials, and techniques for all potters and ceramicists. Hove, 2003. 224 p.
12. Ezra Kael. The Artist and Beginner Guide to Slip Casting and Mold Making. 2025. 98 p.

Допоміжні

1. Кара-Васильєва Т.В. Декоративне мистецтво України ХХ століття. У пошуках «великого стилю» Київ: Либідь, 2005. 280 с.
2. Каталог виставки «Кераміка поколінь» / Укл. Нагірняк Л. І. К.: КДАДПМД ім. М Бойчука, 2023. 60 с. іл.
3. Лащук Ю.П. Гуцульська кераміка. К. : Мистецтво, 1956. 82 с.
4. Лащук Ю.П. Львівська кераміка : альбом. Львів: Каменяр, 1970. 120 с.
5. Павлюк С.П., Чмелик Р.П. Скарби Музею етнографії та художнього промислу Інституту народознавства НАН України. Львів: ДП «Видавничий дім «Укрпол», 2005. 227 с. іл.
6. Печорний П.П. Петро Печорний. К.: Софія, 2014. 159 с. іл.
7. Підгора В., Ханко О. Камінний спалах: Петро Печорний. Кераміка і графіка. К.: Видавець О. Ханко, 7515 (2007). 304 с., іл.
8. Чегусова З. А. Декоративне мистецтво України кінця ХХ століття: 200 імен : альбом-каталог. К.: Атлант ЮЕмСі, 2002. 511 с.
9. Шмагало Р.Т. Енциклопедія художньої культури. Мистецька освіта : бібліографія, документи, теорія : 4000 джерел бібліогр., 300 фотодок., 1000 термінів]. Львів : ЛНАМ, 2013. 520 с.
10. Щербак В.А. Сучасна українська майоліка. Київ, 1974. 190 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>. – Назва з екрану
2. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nplu.kiev.ua>. – Назва з екрану.
3. https://www.youtube.com/results?search_query=stasenko
4. <https://www.youtube.com/watch?v=TkaLbLBeZ54>
5. <https://www.thesprucecrafts.com/survey-of-basic-pottery-tools-2746328>
6. https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=PjJEAhMxLQgC&oi=fnd&pg=PA7&dq=Glaze+materials+ceramics&ots=sb18Hx8RUt&sig=FxwllN_Vc_C48aXl-Zhg--avp2Yj8&redir_esc=y#v=onepage&q=Glaze%20materials%20ceramics&f=false

7. Online Slipcasting & Mold Making Workshops — The Ceramic School https://en.ceramic.school/online-slipcasting-workshops/?utm_source=chatgpt.com

Методи контролю та розподіл балів

Під час викладання курсу використовуються наступні засоби діагностики результатів навчання: оцінювання правильності і якості результатів практичної роботи; оцінка самостійно виконаної практичної роботи.

Методи демонстрування результатів навчання: презентація готових практичних робіт.

Самостійна підготовка здобувача відбувається з використанням друкованих та електронних підручників, навчальних посібників (з вільним доступом усім учасникам навчального процесу), а також інших локальних і мережевих інформаційних ресурсів, важливим є самоаналіз власних здобутків та невдач, самостійне виконання практичних завдань викладача.

Контроль знань здобувачів здійснюється шляхом опитування викладачем після закінчення кожного модуля, а також в кінці семестру – диференційований залік, який проводиться викладачем кафедри.

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів здійснюються за 100 бальною шкалою у процесі підсумкового модульного контролю (екзаменаційного перегляду).

Форми контролю	Максимальна кількість балів
	Денна форма навчання
Оцінка якості проміжних етапів виконаної практичної роботи в аудиторії	7 x 5 балів = 35 балів
Перевірка практичної самостійної роботи	8 x 5 балів = 40 балів
Диференційований залік	25 балів
Всього	100

Розподіл балів за 100-бальною шкалою	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного та екзаменаційного контролю змістових модулів/дисципліни	Максимальні бали за виконані завдання
Модуль 1. Моделі для гіпсових форм	
Використання гіпсових моделей і форм в художній кераміці, дереві, металі	5

Основні способи виготовлення моделей	10
Виготовлення гіпсової моделі на коловороті	10
Виготовлення гіпсової моделі на гіпсомодельному станку	10
Виготовлення складних за формою моделей	10
Модуль 2. Гіпсові форми різної складності	
Виготовлення однокускової гіпсової форми	10
Виготовлення двокускової гіпсової форм	10
Виготовлення складної (багатокускової гіпсової форми)	10
Всього	75
Диференційований залік	
Усне опитування	25
Всього	25
<i>Разом за I семестр</i>	
	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Технічне та інструментальне забезпечення

Необхідне обладнання, устаткування	Гіпсомодельний станок, інше обладнання та устаткування, необхідне для виконання гіпсових моделей та форм
Необхідні засоби	Засоби, необхідні для виконання ескізів і гіпсових моделей та форм
Програмне забезпечення	Програми, необхідні для виконання завдань: Adobe Photoshop, Microsoft Word, Adobe Illustrator та інші.

Матеріали, інструменти	Гіпс, глина, пластилін та інші матеріали і інструменти, необхідні для виконання моделей і гіпсових форм
-------------------------------	---

Політика вивчення навчальної дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності	Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності у своїх роботах. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час поточного контролю виявиться використання чужих ідей, здобувач втрачає право отримати бали за тему, або може виконати нову роботу, яка буде оцінена із заниженням балів.
Політика щодо відвідування занять	Пропуски занять без поважних причин неприпустимі (причини пропуску мають бути підтверджені). Відсутність виконаних практичних завдань із дисципліни є підставою до не зарахування семестрової оцінки.
Політика щодо термінів виконання завдань і перекладання	Якщо здобувач освіти пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її. Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни та недопуску до захисту кваліфікаційної роботи. Додаткові заняття у таких випадках не передбачені.
Політика щодо правил поведінки на заняттях	На проведення занять з дисципліни «Основи гіпсомодельної справи» розповсюджуються загально прийняті норми і правила поведінки, затверджених таким документом як «Правила поведінки здобувачів вищої освіти в Київській державній академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука». Вітається власна творча думка здобувачів, активне обговорювання проблем, пов'язаних із виконанням завдань, аргументоване відстоювання авторської позиції. Разом із тим під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають навчальному процесу, у тому числі користування мобільними телефонами для розмов, запізнення на заняття без поважних причин, не реагування на зауваження викладача.

<p>Політика щодо комунікації з викладачем</p>	<p>Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи і тільки у робочі дні на корпоративну пошту викладача (kh@ukr.net). Умови листування: 1) в темі листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено – ОГМС); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається – анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: прізвище_завдання. Розширення: текст – doc, docx, ілюстрації – pdf. Роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.</p>
--	---

Детальнішу інформацію щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій навчальній програмі навчальної дисципліни (<https://kdidpamid.edu.ua/academy/robochi-programy-navchalnyh-dyscyplin-ta-inshi-navchalno-metodychni-materialy-kafedry-hudozhnoyi-keramiky-dereva-skulptury-ta-metalu/>)

Розробник силабусу

Навчальної дисципліни

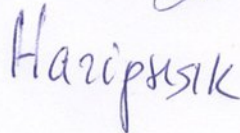
В.В. Хижинський

Гарант освітньої програми

В.В. Хижинський

Завідувач кафедри ХКДСМ

Л.І. Нагірняк

Силабус затверджено

на засіданні кафедри ХКДСМ

від 26 серпня 2025 р. Протокол № 1